

**Konvansion
Internasional lor
Eliminasion Tou
bann Form
Diskriminasion
Rasial**

**Konvansion
International lor
Eliminasion Tou
bann Form
Diskriminasion
Rasial**

***Konvansion Internasional lor Eliminasion
Tou bann Form Diskriminasion Rasial ki
finn adopte ek ouver pou signatir ek
ratifikasion par rezolision 2106 (XX)
Lasanble Zeneral le 21 Desam 1965, ek
finn rant anviger le 4 Zanvie 1969, an-akor
avek Lartik 19.***

Bann Leta Parti sa Konvansion-la,
Konsideran ki Sart Nasion Zini baze lor bann prinsip
dignite ek egalite ineran ek tou bann imin, e ki tou bann
Eta-Manb finn angaz zot pou pran bann aksion
konzwintman ek separeman, an ko-operasion avek
Lorganizasion, pou akonplisman enn parmi bann
obzektif Nasion Zini, ki viz pou asir promosyon ek
ankouraz respe ek aplikasion iniversel bann Drwa Imin
ek bann liberte fondamantal pou tou, san diskriminasion
ras, sex, langaz ou relizion,

Konsideran ki Deklarasion Iniversel bann Drwa Imin
finn proklame ki tou bann Imin zot ne lib ek egal an
drwa ek dignite e ki tou dimounn an drwa benefisie tou
bann drwa ek liberte ki finn enonse, san okenn distinksyon,
baze sirtou lor ras, kouler lapo ou lorizinn nasional,

Konsideran ki tou imin egal devan lalwa ek ena drwa gagn enn proteksion lalwa ekitab kont tou bann diskriminasion ek kont ninport ki insitasion pou diskriminasion,

Konsideran ki Nasion Zini finn kondann kolonialism ek tou bann pratik segregasion ek diskriminasion ki asosie avek li, sou ninport ki form ek ninport ki kote zot existe, e ki le 14 Desam 1960, Deklarasion pou Akord Lindepandans bann Pei ek Popilasion Kolonize (Rezolision Lasanble Zeneral 1514 (XV)), finn afirme ek proklame solanelman, nesesite pou amenn zot ver enn denouman rapid ek inkondisionel,

Konsideran ki le 20 Novam 1963, Deklarasion Nasion Zini lor Eliminasion Tou bann Form Diskriminasion Rasial (Rezolision Lasanble Zeneral 1904 (XVIII)), finn afirm solanelman nesesite pou elimininn rapidman diskriminasion rasial dan lemond, sou tou so form ek manifestasion, ek asir konpreansyon ek respe dignite bann imin,

Konvinki ki ninport ki doktrinn siperyorite baze lor diferansiasyon rasial li siantifikman fos, moralman kondanab, ek sosialman inzis ek danzere, e ki pena okenn zistifikasion pou diskriminasion rasial, ninport kotsa, an teori ou an pratik,

Reafirman ki diskriminasion ant bann imin ki baze lor ras, kouler lapo ou orizinn etnik, li enn obstak pou bann relasion amikal ek pasifik ant bann nasion ek li potansielman kapav deranz lape ek sekirite ant bann popilasion ek larmoni ant bann dimounn ki pe viv enn akote lot dan enn sel ek mem Leta,

Konvinki ki lexisans bann baryer rasial, li kont bann ideal ninport ki sosiete imin,

Konsterne par bann manifestasion diskriminasion rasial ki ankor prezan dan sertain rezion lemond ek atraver bann politik gouvènmantal ki baze lor siperyorite ou laenn rasial, kouma bann politik lor aparteid, segregasion ek separasion,

Determine pou adopte tou bann mezir nesaser pou eliminn rapidman diskriminasion ek manifestasion rasial sou tou zot form, ek pou prevenir ek konbat bann doktrinn ek pratik rasist dan lobzektif pou promouvwar konpreansyon ant bann ras ek pou konstrir enn kominote internasional ki finn liber li ek tou bann form segregasion ek diskriminasion rasial,

Avek rapel konstan ki Konvansyon konsènan Diskriminasion lor Lanplwa ek Profesion finn adopte par Lorganizasyon Internasional Travay an 1958, e ki Konvansyon kont Diskriminasion

dan Ledikasion finn adopte par Lorganizasion Nasion Zini pou Ledikasion, Sians ek Kiltir an 1960, Avek dezir pou inplemant bann prinsip ki finn enonse dan Deklarasion Nasion Zini lor Eliminasion Tou bann Form Diskriminasion Riasal ek pou sekiriz adopsion bann mezir pratik dan enn meyer dele, Finn tom dakor lor sa bann pwin-la:

1^e PARTI

Lartik 1

1. Dan sa Konvansion-la, term “diskriminasion riasal” vedir ninport ki distinksiyon, eksklizyon, restriksion oubien preferans baze lor ras, kouler lapo, asandans, oubien lorizinn nasional ou etnik ki ena kouma obzektif oubien konsekans detrir ou konpromet rekonesans, zwisans oubien lexersis, lor enn baz egal, bann drwa imin ek liberte fondamantal dan ninport ki domenn lavi piblik, ki li politik, ekonomik, sosial, kiltirel ou lezot domenn.

2. Sa Konvansion-la pa aplike pou bann distinksiyon, eksklizyon, restriksion oubien preferans ki enn Leta Parti sa Konvansion-la fer ant bann sitwayin ou bann non-sitwayin.

3. Nanye dan sa Konvansion-la fode pa interprete koumadir li pe afekte, dan enn fason ou enn lot, bann provizion legal ki ena dan bann Leta Parti konsernan nasionalite, sitwayennte oubien natiralizasion, lor kondision ki sa bann provizion-la, zot pa diskriminatwar anver enn nasionalite an partikilie.

4. Bann mezir spesial ki finn pran dan sel obzektif pou sekiriz lavansman adekwa sertain group rasial ou etnik ou sertain individi ki bizin proteksion nesaser pou fer sir ki sa bann group ou individi-la, zot kapav zwir ou exers, dan enn fason egal, bann drwa imin ek bann liberte fondamantal, pa pou konsidere kouma enn diskriminasion rasial, lor kondision, toutfwa, ki sa bann mezir-la, zot pena pou konsekans, amenn ver mintenans bann drwa separe pou bann diferan group rasial e ki zot pa pou mintenir apre ki bann obzektif ki ti pe vize finn realize.

Lartik 2

1. Bann Leta Parti kondann diskriminasion rasial ek zot pran langazman pourswiv par tou mwayin posib ek san okenn dele, enn politik pou elimininn diskriminasion rasial sou

tou so form ek pou promouvwar konpreansion ant tou bann ras, ek, dan sa loptik-la:

(a) Sak Leta Parti pran langazman pou pa angaz li dan okenn akt ou pratik kot ena diskriminasion rasial kont bann dimounn, bann group dimounn ouswa bann institision ek asire ki tou lotorite ek institision piblik, nasional ek lokal, azir an konformite avek sa obligasion-la;

(b) Sak Leta Parti pran langazman pou pa ankouraz, defann ouswa soutenir diskriminasion rasial, ki li depi ninport ki individi ouswa ninport ki organizasion;

(c) Sak Leta Parti pou bizin pran bann mezir efikas pou reviz bann politik gouvènmantal, nasional ek lokal, ek pou amand, aboli ouswa anil tou lalwa ek regleman ki kontribie pou kree ouswa pou perpetie disikriminasion rasial, partou kot li existe;

(d) Sak Leta Parti bizin interdi ek met enn term ek diskriminasion rasial, ki li depi ninport ki individi, ninport ki group ou ninport ki organizasion, par tou bann mwayin apropiye ki inklir lezislasyon, si sirkonstans exize;

(e) Sak Leta Parti pran langazman pou ankouraz, la kot li apropiye, bann organizasion ek bann mouvman miltirasial integrasionist ek lezot mwayin pou elimininn bann baryer ant bann ras, ek pou dekouraz tou seki ena tandans ranforsi divizion rasial.

2. Bann Leta Parti bizin, kan sirkonstans exize, pran bann mezir spesial ek konkre dan bann domenn sosial, ekonomik, kiltirel ou lezot, pou asir devlopman adekwa ek proteksion sertain group rasial ou sertain individi ki apartenir dan sa bann group-la, pou garanti ki zot gagn enn total ek egal zwisans lor zot bann drwa imin ek zot bann liberte fondamantal. Sa bann mezir-la fode pa, dan okenn ka, ena pou konsekans, mintien bann drwa inegal ou separe pou diferan group rasial apre ki bann obzektif ki ti pe vize finn realize.

Lartik 3

Bann Leta Parti kondann sirtou segregasion rasial ek aparteid ek zot pran langazman pou anpes, pou interdir ek pou eradik tou pratik sa natir-la dan bann teritwar ki sou zot ziridiksion.

Lartik 4

Bann Leta Parti kondann tou bann propagann ek tou bann organizasion ki baze lor bann lide ouswa bann teori siperyorite enn ras ou enn group dimounn ki ena enn sel kouler lapo ou enn sel orizinn etnik, ouswa ki esey zistifie ou ankouraz laenn ek diskriminasion rasial sou tou so form, ek pran langazman pou adopte bann mezir imedia ek pozitiv pou eradik tou insitasion ou akt diskriminatwar. Dan sa loptik-la, par respe prinsip ki finn enonse dan Deklarasion Iniversel Drwa Imin ek bann drwa ki finn expreseman enonse dan lartik 5 sa Konvansion-la, pou bizin, ant lezot kiksoz:

(a) Deklar kouma enn ofans pinisab par lalwa, tou difizion lide ki baze lor siperyorite ek laenn rasial, insitasion ver diskriminasion rasial, ek ousi tou bann akt violans ou insitasion ver sa bann akt-la kont ninport ki ras ou group dimounn enn lot kouler lapo ou orizinn etnik, ek ousi tou form asistans ki pe donn bann aktivite rasial ki inklir zot finansman;

(b) Anpes ek deklar ilegal bann organizasion, ek ousi tou bann propagann ek aktivite organize, kot pe promouvwar ek pe insit diskriminasion rasial, ek bizin rekonet partisipasion dan sa bann organizasion ou aktivite-la kouma enn ofans pinisab par lalwa;

(c) Pa permet bann otorite ouswa institisyon piblik, nasional ouswa lokal, promouvwar ouswa insit diskriminasion rasial.

Lartik 5

An-akor avek bann obligasion fondamantal ki enonse dan Lartik 2 sa Konvansyon-la, bann Leta Parti pran langazman pou anpes ek pou elimininn disikriminasion rasial dan tou so form ek pou garanti drwa sak dimounn, san okenn distinksyon baze lor ras, kouler lapo, ouswa lorizinn nasional ou etnik, enn tretman egal devan lalwa, sirtou dan zwisans sa bann drwa-la:

(a) Drwa pou enn tretman egal devan bann tribinal ek tou lezot instans ki dirize par lazistis;

(b) Drwa pou sekirite ek proteksyon dimounn par Leta kont violans ouswa domaz korporel, ki finn inflize par bann ofisie gouvènmman ouswa par ninport ki individyi, group ou institisyon.

(c) Bann drwa politik, sirtou drwa pou partisip dan eleksion – pou vote ek pou poz kandida dan eleksion – lor baz sifraz iniversel ek egal, pou pran par dan direksion Gouvernman ek ousi dan bann zafer piblik dan tou nivo ek gagn akse egal dan servis piblik;

(d) Bann lezot drwa sivik, an partikilie:

(i) Drwa pou liberte mouvman ek swazir so rezidans alinteryer frontier Leta;

(ii) Drwa pou kit ninport ki pei, inklian so prop pei, ek retourn dan so pei;

(iii) Drwa pou gagn enn nasionalite;

(iv) Drwa pou marye ek swazir so konzwin;

(v) Drwa pou posed enn propriete tousel oubien an kolektivite;

(vi) Drwa pou erite;

- (vii) Drwa pou liberte panse, konsians ek relizion;
- (viii) Drwa pou liberte lopinion ek expresion;
- (ix) Drwa pou liberte fer enn lasanble ek asosiasion pasifik;
- (e)** Drwa ekonomik, sosial ek kiltirel, an partikilie:
 - (i) Drwa pou travay, pou swazir so travay, avek bann kondision travay ki zis ek favorab, gagn proteksion kont somaz, gagn saler egal pou mem sarz travay, pou enn renimerasion ekitab ek favorab;
 - (ii) Drwa pou form ek zwenn enn sindika;
 - (iii) Drwa pou lozman;
 - (iv) Drwa pou lasante piblik, swin medikal, sekirite sosial ek servis sosial;
 - (v) Drwa pou ledikasion ek formasion;
 - (vi) Drwa pou enn partisipasion egal dan bann aktivite kiltirel;
- (f)** Drwa pou gagn akse dan ninport ki landrwa ou servis ki prevwar pou piblik an zeneral, kouma transpor, hotel, restoran, kafe, teat ek zardin.

Lartik 6

Bann Leta Parti bizin asire ki tou dimounn ki tom sou zot ziridksion gagn enn proteksion ek enn rekour efikas dan bann tribinal nasional konpetan ek lezot institisyon Leta, kont tou akt diskriminasion rasial ki transgres so drwa imin ek so liberte fondamantal ki kontrer avek sa Konvansion-la, ek osi drwa pou demann sa bann tribinal-la reparasion ou enn satisfaksion ki zis ek adekwa pou ninport ki prezidis ki finn sibir par sa diskriminasion-la.

Lartik 7

Bann Leta Parti pran langazman pou adopte bann mezir imedia ek efikas, partikilierman dan domenn lansegnman, ledikasion, kiltir ek linformasion, dan lobzektif pou konbat bann prezize ki amenn diskriminasion rasial, ek pou promouvwar konpreansion, tolerans ek lamitie ant bann nasyon ek bann group rasial ou etnik ek ousi pou propaz bann obzektif ek prinsip Sart Nasyon Zini, Deklarasion Iniversel bann Drwa Imin, Deklarasion Nasyon Zini lor Eliminasion Tou bann Form Diskriminasion Rasial, ek sa Konvansion-la.

PARTI II

Lartik 8

1. Pou bizin met anplas enn Komite lor Eliminasion Diskriminasion Rasial (ki nou pou apel dorenavan « Komite ») ki pou konpoze par 18 exper ki ena enn degre moralite elve e ki rekonet pou zot inparsialite. Zot pou elir par bann Leta Parti parmi zot prop resortisan ki pou sieze lor zot nom personel, ek pou pran an konsiderasion enn repartision zeografik ekitab, reprezantasion bann diferan form sivilizasion ek ousi bann prinsipal sistem legal.

2. Bann manb Komite pou elir par vot sekre apartir enn lalis kandida ki pou nome par Leta Parti. Sak Leta Parti pou kapav nomm enn kandida parmi so bann prop resortisan.

3. Pou ena premie eleksion 6 mwa apre dat ki Konvansion-la finn rant anviger. Omwin 3 mwa avan dat sak eleksion, Sekreter-Zeneral Nasion Zini pou bizin adres enn let bann Leta Parti pou invit zot soumet zot bann nominasion dan enn dele ki pa depas 2 mwa. Sekreter-Zeneral pou bizin prepar lalis bann kandida ki finn nome dan lord alfabetik, ek pou bizin indike dan ki Leta Parti finn nomm bann kandida-la, ek apre, soumet lalis-la bann Leta Parti.

4. Eleksion bann manb Komite pou fer kan pou ena renion bann Leta Parti ki pou konvoke par Sekreter-Zeneral dan Kartie Zeneral Nasion Zini. Dan sa renion-la, kot de-tier bann Leta Parti konstitie enn korom, bann kandida eli ki pou siez dan Komite-la, se bann kandida ki finn gagn pli gran nonb vot ek mazo-rite absoli bann vot parmi bann reprezantan Leta Parti ki prezan ek ki finn vote.

5. (a) Bann manb Komite pou elir pou enn manda 4 an. Selman, manda 9 manb parmi bann manb eli dan premie eleksion pou fini apre 2 an; zis apre premie eleksion, pou ena enn tirazosor ki pou fer par Prezidan Komite pou konn nom sa bann 9 manb-la;

(b) Pou ranpli bann post vakan, Leta Parti kot so exper finn aret exers so fonksion antan ki manb Komite-la, pou bizin nomm enn lot exper parmi so bann resortisan, sou rezerv aprobasion Komite.

6. Bann Leta Parti pou bizin pran an-sarz tou bann depans ki fer par bann manb Komite pandan peryod kot zot an fonksion.

Lartik 9

1. Bann Leta Parti pran langazman pou soumet ek Sekreter-Zeneral Nasion Zini, enn rapor ki pou examine par Komite, lor bann mezir lezislatif, zidisier, administratif ou lezot mezir ki zot fin adopte pou aplik bann dispozision dan sa Konvansyon-la:

(a) dan enn dele enn an apre adopsion sa Konvansyon-la par Leta Parti konserne; ek

(b) par laswit, sak 2 an ek sak fwa ki Komite demande. Komite kapav demann Leta Parti bann linformasyon siplemanter.

2. Komite-la pou bizin soumet Lasanble Zeneral Nasion Zini atraver Sekreter-Zeneral, enn rapor aniel lor so bann aktivite ek li kapav fer bann sigzesion ek rekomandasion zeneral baze lor analiz rapor ek linformasyon ki li finn gagne avek bann Leta Parti. Sa bann sigzesion ek rekomandasion zeneralla pou prezante devan Lasanble Zeneral ansam avek bann komanter, si ena, depi bann Leta Parti.

Lartik 10

- 1.** Komite pou adopte so bann prop regleman konsernan prosedir.
- 2.** Komite pou elir so bann ofisie pou enn manda de-z-an.
- 3.** Sekretarya Komite-la pou fourni par Sekreter-Zeneral Nasion Zini.
- 4.** Bann renion Komite pou normalman fer dan Kartie Zeneral Nasion Zini.

Lartik 11

- 1.** Si enn Leta Parti konsidere ki enn lot Leta Parti pa pe met an pratik bann provizion ki ena dan sa Konvansion-la, li kapav atir latansion Komite-la lor sa size-la. Lerla, Komite-la pou transmet komunikasion-la ek Leta Parti konserne. Dan enn dele trwa mwa, Leta ki pe resevwar pou soumet Komite-la bann explikasion ouswa bann deklarasion ekri ki pou klarifie ka-la ek solision, si ena, ki kapav finn pran par sa Leta-la.

2. Si ka-la pa aziste limem dan satisfaksion toule de parti, swa atraver negosiasion bilateral swa par ninport ki lot prosedir ki ouver pou zot, dan enn dele sis mwa apre ki Leta destinater finn resevwar komunikasion inisial, sak Leta ena drwa refer ka-la ankore enn fwa ek Komite kot li pou bizin notifie Komite ek lot Leta-la osi.

3. Komite-la pou examinn ninport ki ka ki finn refere ek li an-akor avek paragaf 2 sa lartik-la apre ki li finn asire ki tou bann solision domestik disponib finn invoke ek epwize dan ka-la, an konformite avek bann prinsip ki zeneralman rekonet dan lalwa internasional. Sa regleman-la pa pou aplikab kan itilizasion bann rekour finn depas bann dele rezonab.

4. Dan ninport ki ka kot pe fer referans ek li, Komite-la pou kapav demann bann Leta Parti konserne founi ninport ki lezot linformasion pertinan.

5. Kan ninport ki size ki sorti depi sa lartik-la pe examine par Komite-la, bann Leta Parti konserne pou ena drwa avoy enn reprezantan pou pran par dan bann deliberasion Komite-la, san ki zot ena drwa vote, pandan ki ka-la pe examine.

Lartik 12

1. (a) Apre ki Komite-la finn gagn ek finn ramas tou bann linformasion ki li trouv nesaser, Prezidan-la pou nomm enn Komision Konsiliasion ad hoc (ki pou dezorme dezigne sou apelasion Komision) ki pou inklir sink dimounn ki kapav bann manb Komite-la ouswa non. Bann manb Komision-la pou nome avek konsantman inanim bann parti ki konserne dan litiz-la, e li pou met so bann servis mediasion dan dispozision bann Leta konserne dan lobzektif pou trouv enn solision alamiab lor problem baze lor respe sa Konvansion-la;

(b) Si bann Leta Parti ki konserne dan litiz-la pa reisi tom dakor dan enn dele trwa mwa lor tou ouswa enn parti bann dimounn ki konpoz Komision-la, bann manb Komision-la ki pa finn gagn lakor ar bann Leta Parti ki inplike dan litiz-la, pou elir par enn biltin sekre par enn mazorite de-tier Komite-la, parmi so bann prop manb.

2. Bann manb Komision-la pou sieze dan zot kapasite personel. Fode pa ki zot bann resortisan bann Leta Parti ki inplike dan litiz-la ouswa enn Leta ki pa signater sa Konvansion-la.

3. Komision-la pou elir so prop Prezidan ek li pou adopte so prop regleman konsernan prosedir.

4. Bann renion Komision-la pou normalman fer dan Kartie Zeneral Nasion Zini ouswa dan ninport ki lot landrwa konvenab ki pou determine par Komision-la.

5. Sekretarya ki finn prevwar konformeman ek paragraf 3 lartik 10 sa Konvansion-la, pou ousi servi Komision-la sak fwa ki ena enn litiz ant bann Leta Parti ki fer Komision-la rant an-viger.

6. Bann Leta Parti ki inplike dan enn litiz pou partaz dan enn fason egal tou bann depans Komision-la an-akor avek bann estimasion ki Sekreter-Zeneral Nasion Zini pou fourni.

7. Sekreter-Zeneral Nasion Zini pou ena pouvwar pou finans bann depans bann manb Komision, si nesaser, avan ki zot ranbourse par bann Leta ki parti prenant dan litiz-la, an-akor avek paragaf 6 sa lartik-la.

8. Bann linformasion ki Komite-la finn gagne ek kolekte pou met dan dispozision Komision, e Komision-la kapav demann bann Leta konserne fourni ninport ki lezot linformasion pertinan.

Lartik 13

1. Kan Komision finn examin ka-la konpletman, li pou prepar ek pou soumet ek Prezidan Komite enn rapor ki anglob so bann konklizion lor tou bann kestion fe ki konsern size ki ena ant bann parti-la e ki kontenir bann rekomandasion ki li pou estime korek pou trouv enn solision alamiab pou regle litiz-la.

2. Prezidan Komite pou kominik rapor Komision avek sak Leta ki parti prenan dan litiz-la. Dan enn dele trwa mwa, sa bann Leta-la pou inform Prezidan Komite-la si zot aksepte ou non bann rekomandasyon ki ena dan rapor Komision-la.

3. Apre peryod ki finn prevwar dan paragraf 2 sa lartik-la, Prezidan Komite pou kominik rapor Komision ek deklarasyon bann Leta Parti konserne avek bann lezot Leta Parti sa Konvansyon-la.

Lartik 14

1. Enn Leta Parti pou kapav dan ninport ki moman fer enn deklarasyon lor lefet ki li rekonet kompetans Komite-la pou resevwar ek pou examinn bann komini-ke ki li resevwar depi bann individwi ouswa bann group individwi dan so ziridiksion kot zot afirme ki zot viktim enn violasyon par sa Leta Parti-la konsernan enn drwa ki finn preskrir dan sa Konvansyon-la. Komite-la pa pou resevwar okenn komini-ke si li konsern enn Leta Parti ki pa finn fer enn tel deklarasyon.

2. Ninport ki Leta Parti ki fer enn deklarasion kouma finn prevwar dan paragraf I sa lartik-la, pou kapav kree ouswa dezin enn institision dan kad so kad ziridik intern ki pou ena konpetans pou resevwar ek examinn bann petition depi bann individ ek bann group individ ki trouv dan so ziridiksion e ki pretann ki zot viktim enn violasion par rapor ek enn drwa ki finn preskrir dan sa Konvansyon-la e ki finn epwiz tou lezot rekour lokal ki disponib.

3. Enn deklarasion ki finn fer an konformite avek paragraf 1 sa lartik-la ek nom ninport ki organism ki finn kree ou ki finn dezigne an konformite avek paragraf 2 sa lartik-la, pou depoze par Leta Parti konserne avek Sekreter-Zeneral Nasion Zini, ki pou transmet so bann kopi ek bann lezot Leta Parti. Enn deklarasion kapav retire ninport kan atraver enn notifikasion ki remet ek Sekreter Zeneral, me sa tip retire-la pa pou afekte bann kominike ki pending devan Komite.

4. Lorganism ki finn kree ouswa dezigne an konformite ek paragraf 2 sa lartik-la pou gard enn rezis lor bann petision, ek bann kopi sertifiek sa rezis-la pou depoze sak lane kot Sekreter-Zeneral atraver bann prosedir apropiye ek avek lakor ki konteni-la pa pou devwale piblikman

5. Dan evantialite kot organism ki finn kree ouswa dezigne an konformite avek paragraf 2 sa lartik-la pa gagn satisfaksion, petisioner-la pou ena drwa kominik ka-la avek Komite dan enn dele sis mwa.

6. (a) Komite-la pou amenn dan enn fason konfidansiel ninport ki kominikasyon ki finn refer ek li dan latansion Leta Parti kont lekel ena enn alegasyon violasyon enn provizion sa Konvansyon-la, me lidantite individ ou group individ ki konserne pa pou devwale san so konsantman eksplisit. Komite-la pa pou gagn drwa resevwar bann kominike anonim;

(b) Dan enn dele trwa mwa, Leta destinater pou soumet ek Komite-la bann explikasion ouswa bann deklarasion ekri ki pou donn bann klarifikasion lor ka-la ek solision, si ena, ki pou kapav finn pran par sa Leta-la.

7. (a) Komite-la pou examin bann kominikasion an fonksion tou bann linformasion ki finn met dan so dispozision par Leta Parti konserne ek par petitioner-la. Komite-la pa pou examin okenn kominikasion depi enn petitioner amwin ki li finn asire ki petitioner-la finn epwiz tou bann rekour domestik ki disponib. Parkont, sa regleman-la pa pou aplikab kan itilizasion bann rekour finn depas dele rezonab.

(b) Komite-la pou avoy so bann sigzesion ek rekomandasion, si ena, avek Leta Parti konserne ek avek petitioner.

8. Komite pou inklir dan so rapor aniel enn rezime bann kominikasion-la ek, kot bizin, enn rezime bann explikasion ek deklarasion bann Leta Parti konserne avek so bann prop sigzesion ek rekomandasion.

9. Komite-la pou ena konpetans pou exers bann fonksion ki prevwar dan sa lartik-la zis kan ena omwin dis Leta Parti sa Konvansion-la ki angaze par bann deklarasion ki an konformite avek paragraf I sa lartik-la.

Lartik 15

1. An-atandan realizasion bann obzektif Deklarasion Donn Lindepandans bann Pei ek bann Popilasion Kolonize, ki ena dan rezolision Lasanble Zeneral 1514 (XV) le 14 Desam 1960, bann provizion sa Konvansion-la pa pou, dan okenn fason, limit drwa petision ki finn donn sa bann popilasion-la par lezot instriman internasional ou bann lazans Nasion Zini spesialisize.

2. (a) Komite ki finn kree sou lartik 8, paragraf 1, sa Konvansion-la pou resevwar kopi bann petision depi, ek pou soumet, bann ekspresion lopinion ek rekomandasion lor sa bann petision-la ek, bann institisyon Nasion Zini ki okip bann zafer ki ena enn lien direk

avek bann prinsip ek obzektif sa Konvansion-la dan zot lexame bann petision ki zot finn resevwar depi bann abitan bann teritwar sous titel ek bann teritwar ki pa otonom ek tou lezot teritwar kot rezolision 1514 (XV) aplike, konsernan bann ka ki kouver par sa Konvansion-la e ki devan sa bann institision-la;

(b) Komite-la pou resevwar depi bann organism kompetan Nasion Zini kopi bann rapor konsernan bann mezir lezislatif, zidisier, administratif ou lezot mezir ki ena enn lien direk avek bann prinsip ek obzektif sa Konvansion-la e ki aplike par bann Pouvwar administrater dan bann Teritwar ki mansione dan sou-paragraf

(a) sa paragraf-la, e li pou exprim bann lopinion ek fer bann rekomandasion sa bann organism-la.

3. Komite-la pou inklir dan so rapor devan Lasanble Zeneral enn rezime bann petision ek rapor ki li finn resevwar depi bann organism Nasion Zini, ek bann expresion lopinion ek rekomandasion Komite-la konsernan sa bann petision ek rapor-la.

4. Komite-la pou demann Sekreter Zeneral Nasion Zini tou linformasion ki pertinan pou lobzektif sa Konvansion-la e ki disponib konsernan bann Teritwar ki mansione dan paragraf 2 (a) sa lartik-la.

Lartik 16

Bann provizion sa Konvansion-la konsernan regleman bann litiz ouswa konplint pou aplike san prezidis kont bann lezot prosedir pou regle bann litiz ouswa konplint dan domenn diskriminasion ki finn prevwar dan bann instriman konstititif, ouswa bann konvansion ki finn adopte par, Nasion Zini ek so bann lazans spesialize, e zot pa pou anpes bann Leta Parti gagn rekour ek lezot prosedir enn pou regle enn litiz an konformite avek bann lakor internasional zeneral ouswa spesial ki an viger ant zot.

PART III

Lartik 17

1. Sa Konvansion-la ouver pou signatir par ninport ki Leta Manb Nasion Zini ouswa manb ninport lekel so bann azans spesialize, par ninport ki Leta Parti dan Stati Lakour

Internasional Lazistis, ek par ninport ki lezot Leta ki finn invite par Lasanble Zeneral Nasion Zini pou vinn enn Parti dan sa Konvansion-la.

2. Sa Konvansion-la size ek enn prosedir ratifikasion. Bann instriman ratifikasion pou bizin depoze kot Sekreter-Zeneral Nasion Zini.

Lartik 18

1. Sa Konvansion-la ouver pou adezion ninport ki Leta ki mansonse dan paragaf 1 lartik 17 Konvansion-la.

2. Adezion pou fer par depozision enn instriman adezion avek Sekreter-Zeneral Nasion Zini.

Lartik 19

1. Sa Konvansion-la pou rant an viger 30em zour apre dat depozision vennsetiem instriman ratifikasion ou instriman adezion ek Sekreter-Zeneral Nasion Zini.

2. Pou sak Leta ki pe ratifie sa Konvansion-la ou ki finn aksed ek li apre depozision 27em instriman ratifikasion ou instriman adezion, Konvansion-la pou rant an-viger 30em zour apre dat depozision so prop instriman ratifikasion ou instriman adezion.

Lartik 20

1. Sekreter-Zeneral Nasion Zini pou resevwar ek pou sirkil ek tou bann Leta ki form parti sa Konvansion-la bann rezerv ki bann Leta finn emet omoman ratifikasion ou adezion. Ninport ki Leta ki obzekte kont rezerv-la pou bizin, dan enn peryod 90 zour apartir dat sa kominikasion-la, notifie Sekreter-Zeneral ki li pa aksepte li.

2. Enn rezerv ki inkonpatib avek obzektif ek bi sa Konvansion-la, ni pou permet enn rezerv ki pou ena enn lefe ki pou anpes fonksionnman ninport lekel bann organism ki finn kree par sa Konvansion-la. Enn rezerv pou konsidere kouma inkonpatib ou inhibitif si omwin de tier bann Leta Parti sa Konvansion-la obzekte kont li.

3. Bann rezerv kapav retire ninport kan par enn notifikasion lor sa lefe-la ki adrese avek Sekreter Zeneral. Sa notifikasion-la pou pran lefe dat ki li finn resevwar.

Lartik 21

Enn Leta Parti kapav denons sa Konvansion-la par enn notifikasion ekri ek Sekreter-Zeneral Nasion Zini. Denonsiasion-la pou pran lefe enn an apre dat ki Sekreter Zeneral finn resevwar li.

Lartik 22

Ninport ki litiz ki ena ant de ou plis ki de Leta Parti konseman interpretasion ou aplikasion sa Konvansion-la, ki pa finn regle par negosiasion ou par bann prosedir ki finn prevwar expreman dan sa Konvansion-la, pou bizin, swivan enn reket depi ninport ki parti dan litiz-la, pou bizin refere ek Lakour Internasional pou enn desizion, amwin ki bann parti ki an litiz tom dakor pou enn lot form regleman.

Lartik 23

Enn reket pou reviz sa Konvansion-la kapav fer dan ninport ki moman par ninport ki Leta Parti atraver enn notifikasion an ekri ki finn adrese ek Sekreter-Zeneral Nasion Zini.

Lartik 24

Sekreter-Zeneral Nasion Zini pou inform tou bann Leta ki mansione dan paragraf 1, Lartik 17 sa Konvansion-la lor bann ransegnman swivan:

- (a)** Signatir, ratifikasion ek adezion sou lartik 17 ek 18;
- (b)** Dat kot Konvansion-la finn rant an-viger, sou lartik 19;
- (c)** Bann kominike ek deklarasion ki finn resevwar sou lartik 14, 20 ek 23;
- (d)** Bann denonsiasion sou lartik 21.

Lartik 25

1. Sa Konvansion-la, kot so bann version an Sinwa, Angle, Franse, Ris ek Espaniol zot egalman otantik, pou depoze dan arsip Nasion Zini.

2. Sekreter-Zeneral Nasion Zini pou transmet bann kopi sertifiek sa Konvansion-la ek tou bann Leta ki form parti ninport ki kategori ki mansione dan lartik 17, paragraf 1, sa Konvansion-la.

**Minister Zafer Etranzer, Integrasion Rezional
ek Komers Internasional
Departman Drwa Imin
7em Letaz, St James Court, Saint Denis Street, Port Louis,
Repiblik Moris.
Email: hrd@govmu.org
Tel: +230 260 1909 | Fax: +230 214 3614 / 214 3616**